

Seat No. : _____

NI-119
December-2015
B.A., Sem.-III
CC-203 : Economics
(Economic Systems)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

1. આર્થિક પદ્ધતિ એટલે શું ? તેને અસર કરતાં પરિબળો અને તેના કાર્યો સમજાવો.
અથવા
(A) વેપારવાદનો અર્થ અને લક્ષણો.
(B) મુક્તવેપારના ગેરલાભ વર્ણવો.
2. મૂડીવાદ એટલે શું ? તેની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
અથવા
મૂડીવાદમાં નફાનો હેતુ, ખાનગી મિલકત અને હરિફાઈની સંસ્થાનું મહત્ત્વ અને મર્યાદાઓ ચર્ચો.
3. સમાજવાદની વ્યાખ્યા આપી તેના મહત્ત્વના લક્ષણો તપાસો.
અથવા
કાર્લ માર્ક્સનો અધિશેષ મૂલ્યનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
4. કોઈપણ બે પર નોંધ લખો :
 - (1) ગાંધીજીનો વાલીપણાનો સિદ્ધાંત
 - (2) ગાંધીજીનો યંત્રોના વપરાશ અંગેનો ખ્યાલ.
 - (3) ગાંધીજીનો સર્વોદયનો ખ્યાલ
 - (4) ગાંધીજીનો માનવીય દૃષ્ટિકોણ
5. (A) નીચેના વિધાનો ખરાં/ખોટાં જણાવો :
 - (1) આર્થિક પદ્ધતિના મૂલ્યાંકનનું કામ મુશ્કેલ નથી.
 - (2) મૂડીવાદમાં ગ્રાહક રાજા છે.
 - (3) વારસાપ્રથાએ મૂડીવાદની સંસ્થા નથી.
 - (4) 'Das Capital' પુસ્તકના લેખક કાર્લ માર્ક્સ છે.
 - (5) કાર્લ માર્ક્સે મૂડીના ત્રણ પ્રકારો દર્શાવ્યા છે.
 - (6) ગાંધીજી યંત્રોના વિરોધી હતા.
 - (7) ગાંધીજીએ શ્રમ અને શ્રમના ગૌરવને ઈશ્વરીય નિયમ ગણાવ્યો હતો.

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : (MCQ).

- (1) આર્થિક પદ્ધતિ એ _____ પદ્ધતિ છે.
(A) કુદરતી
(B) સરકારી
(C) માનવસર્જિત
- (2) કઈ આર્થિક પદ્ધતિમાં ગ્રાહકની સ્વતંત્રતા મર્યાદિત હોય છે ?
(A) સમાજવાદ
(B) મિશ્ર અર્થતંત્ર
(C) મૂડીવાદ
- (3) કયા અર્થતંત્રમાં ભાવતંત્ર પાયાની સંસ્થા છે ?
(A) સમાજવાદ
(B) મિશ્ર અર્થતંત્ર
(C) મૂડીવાદ
- (4) સમાજવાદમાં અર્થતંત્રનું સંચાલન કોના દ્વારા થાય છે ?
(A) ગ્રાહકો
(B) કેન્દ્રિય સત્તા
(C) મજૂરો
- (5) વૈજ્ઞાનિક સમાજવાદના પિતા કોને કહેવામાં આવે છે ?
(A) પ્રો. લુક્સ
(B) કાર્લ માર્ક્સ
(C) ગાંધીજી
- (6) રૅટિયો અને ખાદીએ ગાંધીજીની કઈ યોજનાના આધારસ્તંભ હતા ?
(A) સર્વોદય
(B) સ્વાવલંબન
(C) સ્વદેશી
- (7) ગાંધીજીની વિચારધારાને કોણ 'ગાંધીવાદ' તરીકે ઓળખાવે છે ?
(A) નરહરી પરીખ
(B) ભોગીલાલ
(C) પ્રો. એમ. એલ. દાંતવાલા

Seat No. : _____

NI-119
December-2015
B.A., Sem.-III
CC-203 : Economics
(Economic Systems)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. What is Economic System ? Explain its affecting Factor's and Functions.

OR

- (A) Meaning and Characteristics of Mercantilism.
- (B) Describe the disadvantages of free trade.

2. What is Capitalism ? Explain its characteristics.

OR

Discuss the significance and limitations of Profit Motive, Private property and competitive institutions under Capitalism.

3. Define Socialism and examine its main features.

OR

Explain the Karl Marx's theory of surplus value.

4. Attempt any **two** notes :

- (1) Gandhiji's principle of Trusteeship.
- (2) Gandhiji's concept on the use of machines.
- (3) Gandhiji's concept of Sarvodaya.
- (4) Human approach of Gandhiji.

5. (A) True or False.

- (1) Evaluation of Economic System is not difficult.
- (2) Consumer is the king of capitalism.
- (3) Inheritance is not an institution of Capitalism.
- (4) Karl Marx's is the author of 'Das Capital'.
- (5) Karl Marx's has given three types of Capital.
- (6) Gandhiji opposed machines.
- (7) Gandhiji considered labour and dignity of labour as a natural law.

(B) Choose the correct option (MCQ).

- (1) Economic System is a _____ System.
 - (A) Natural
 - (B) Governmental
 - (C) Manmade

 - (2) In which Economic System the liberty of consumer is limited.
 - (A) Socialism
 - (B) Mixed Economy
 - (C) Capitalism

 - (3) In which Economic System Market Mechanism is basic institution ?
 - (A) Socialism
 - (B) Mixed Economy
 - (C) Capitalism

 - (4) How Economy managed in Socialism ?
 - (A) Consumers
 - (B) Central Authority
 - (C) Labourers

 - (5) Who is considered as the Father of scientific Socialism ?
 - (A) Prof. Luks
 - (B) Karl Marx's
 - (C) Gandhiji

 - (6) In which of the Gandhian Economic Planning 'Ratio and Khadi' are considered as Pillars ?
 - (A) Sarvoday
 - (B) Self Dependence
 - (C) Indigenous

 - (7) Who introduced Gandhiji's Economic thought as 'Gandhivad' ?
 - (A) Narhari Parikh
 - (B) Bhogilal
 - (C) Prof. M.L. Dantvala
-